

ORĘDOWNIK URZĘDOWY

POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata:
miesięcznie **1600** mkp.

Wychodzi w środy i soboty

Ogłoszenia:
mm 1-lam. 200 mkp.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w załadunku, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub doudszkodowania.

Dział urzędowy

Nr. 315. Na mocy artykułu 4 rozporządzenia Ministra b. dzielnicy Pruskiej z 10 marca 1920 (Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. dzielnicy Pruskiej str. 372) w połączeniu z § 189 II 6 pruskiego Powszechnego prawa krajowego, Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego:

I. znosi z dniem 1. września 1923 r. ewangelicką gminę szkolną w Głuchówku, powiatu koźmińskiego.

Równocześnie przekazuje się dotychczasowych jej członków do katolickiej gminy szkolnej w Głuchówku.

II. Majątek rozwiązanej gminy przypada na mocy § 192 II 6 powszechnego prawa krajowego Państwu. Administrację jego imieniem sprawować będzie osoba „Zarząd Majątku Szkolnego.”

III. Ewangelicy z Głuchówka, Głuchowa, Ochli i Małgowa płacić będą podatki szkolne z dniem 1. września 1923 r. do kasy katolickiej gminy szkolnej w Głuchówku. — L. dz. 105/23 II. Koź. —

Poznań, dnia 31 lipca 1923 r.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego
Wydział II. Za Kuratora

(—) Rankowski, w z. Naczelnika wydziału II.

Powyższe podaje do ogólnej wiadomości.

— L. dz. 146/23. S. O. I. —

Kozmin, dnia 17 sierpnia 1923 r.

Starosta, w z. Andrzejczak.

Nr. 316.

Zwracam

uwagę wszystkich kupców wzgl. przemysłowców, którzy posiadają świadectwa przemysłowe I i II kategorii wzgl. świadectwa przemysłowe od I do V kategorii włącznie na obwieszczenie rozplakatowane, dotyczące wpłacania podatku obrotowego do 15-go każdego miesiąca od 15-go sierpnia b. r. począwszy (t. j. od obrotu za miesiąc lipiec).

Płatnicy ci mają sami sobie obliczyć podatek wpłacać go 14 dni po upływie każdego miesiąca do Kasy Skarbowej.

Podatek ten uczyni 2% od obrotu dla państwa oraz 0,5 (1/2)% dla samorządów. Po potrąceniu 1/12 ceny świadectwa zapłaconego, a mianowicie 1/12 części zapłaconego podatku dla Państwa i 1/12 części podatku zapłaconego na samorządy. Od dodatków na izby, szkoły potrącenia niema.

Wyszczególnienie wysokości dodatków podlegających potrąceniu znajduje się na odwrotnej stronie świadectwa i to w przedziałkach I i IV linii II (cena).

Dla wyjaśnienia podaje następujący przykład:
X. miał obrotu w miesiącu lipcu 15 000 000 mk. i posiada świadectwo II kategorii.

Obliczenie:

2% dla skarbu (od 15 000 000) = 300 000 mk.
od tego 1/12 część świadectwa II kategorii
750 000 : 12 = 62 500 mk.

a) pozostaje dla skarbu 237 500 mk.
do tego

1/2 % dla samorządów (od 15 000 000 mk.) 75 000 mk.
odchodzi 1/12 część ceny świadectwa
187 500 : 12 = 15 625 mk.

b) pozostaje dla samorządów 59 375 mk.

Podatek wynosi

a) dla skarbu . . . 237 500 mk.
b) dla samorządów 59 375 mk.

razem do płacenia 296 875 mk. podatku obrotowego

Powyższe obliczenie przedkłada się Urzędowi Skarbowemu **tylko co pół roku**, zaś kasie przy wpłaceniu przedkłada się co miesiąc tylko następujące obliczenie:

Niniejszem wpłacam podatek obrotowy za czas od 1. VII. do 31. VII. 1923 podług poniższego obliczenia:

1. dla skarbu po potrąceniu 1/12 części ceny świadectwa 237 500 mk.

2. dla samorządów po potrąceniu 1/12 części świadectwa . . . . . 59 375 mk.

(podpis) N. N. . . . . razem . . . 296 875 mk.

Dalsze obliczenie jest zbyteczne.

Termin do wpłacania podatku za miesiąc lipiec upłynął 15 sierpnia, przeto do podatku wpłaconego po tym terminie kasa pobiera 10% tytułem odsetek za zwłokę. Zwraca się przeto uwagę na dotrzymanie terminu z tem, że wyjaśnienie udziela Urząd Skarbowy. Kozmin, dnia 20 sierpnia 1923 r.

Urząd Skarbowy

Podatków Bezpośrednich i Opłat Skarbowych.

(—) Krawczyk.

Nr. 317. W miejsce ustępującego członka Sejmiku Powiatowego p. Jana Krawca z Małgowa, który z powodu wyjazdu za granicę traci mandat, powołuję na jego miejsce, po myśli Rozporządzenia Ministerstwa b. dz. pr. z dnia 12. 8. 1921 o wyborach, do Sejmików Powiatowych na obszarze b. dz. pr. (Dz. Ustaw. R. P. Nr. 71. poz. 492) łącznie z art. 41. regulaminu wyborczego do tegoż Rozporządzenia z dnia 12. 8. 1921 r. (Dz. Urzędowy Ministerstwa b. dz. pr. Nr. 26 poz. 178) kolejnego następcę z listy kandydatów Nr. 2 okręgu wyborczego Nr. III. p. Jana Muchę kowala z Karólewa jako członka Sejmiku Powiatowego.

— L. dz. 1269/23. W. P. —

Kozmin, dnia 17 sierpnia 1923 r.

Przewodniczący

Powiatowej Komisji Wyborczej

Niemojowski.

POLEGŁYM BOHATEROM

Pamięć i cześć!

Komitet Budowy Pomnika dla Poległych, wyłoniony z miejscowego Towarzystwa Powstańców i Wojaków komunikuje, że czynione od chwili założenia Towarzystwa zabiegi, mające na celu wzniesienia pomnika na grobach poległych powstańców, uwieńczone zostały obecnie pomyślnym wynikiem.

Towarzystwu udało się bowiem zakupić kontraktowo na bardzo korzystnych warunkach pomnik z piaskowca, składający się z obelisku znacznieszych rozmiarów, upiękzonego rzeźbą wypukłą i górującym nad nim krzyżem, oraz z szeregu słupków z tego samego surowca, które połączone łańcuchem obejmą groby 6 poległych. Nazwiska bohaterów utrwalone będą na płycie marmurowej, wgłębionej w frontowej płaszczyźnie obelisku.

Wzniesiony nagrobek stanie się nie tylko widocznym wyrazem czci i pamięci należnej poległym oraz wiekowym świadectwem udziału naszego pokolenia w krwawych zmaganiach się z zaborcą, lecz także prawdziwą ozdobą naszego cmentarza parafjalnego.

Podejmując inicjatywę burłowy pomnika i biorąc tamsamym na siebie poważne zobowiązania majątkowe, Tow. P. i W. czyni to z głębokim przeświadczeniem, że spotka się z bezwzględny uznaniem i wydatną pomocą materialną całego patriotycznie usposobionego społeczeństwa.

Za zezwoleniem Pana Wojewody Poznańskiego kwestować będą komitetowi mężowie zaufania w czasie od 7 VIII do 7 IX 1923 r. u mieszkańców całego powiatu. Zbierający są zaopatrzeni w numerowane listy składkowe zatwierdzone i sprawdzane przez władzę administracyjną.

Niezależnie od kwesty przyjmuje wpłaty na rzecz budowy pomnika Pow. Kasa Oszczędności (Konto bieżące Tow. Powstańców i Wojaków) w Koźminie.

Grodzki   Wagner   Glema   Banachowicz   J. Podlewski
W. Borowski   Kłosowski   Ferenz.

Ruch lokalny!

K o m u n i k a t!

W niedzielę, dnia 26 sierpnia 1923 r. po nabożeństwie (o godz. 12^{1/2} w południe) odbędzie się na sali p. Mrozkowiaka w Koźminie **Zgromadzenie konstytucyjne** w celu utworzenia „Komitetu Społecznego do Walki z Drożyzną i Lichwą na powiat Koźmiński z siedzibą w Koźminie” z następującym porządkiem obrad:

1. Zağajenie,
2. Referat,
3. Czytanie i przyjęcie statutu,
4. Zapisywanie członków,
5. Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
6. Wolne głosy,
7. Zamknięcie.

Celem Komitetu ma być:

1. Walka z drożyzną,
2. Propaganda bojkotu drogiego towaru a szczególnie sprowadzonego z zagranicy — wbrew istniejącym w tej mierze przepisom.
3. Opiniowanie w sprawie środków walki z lichwą oraz komunikowanie władzom wszelkich przekroczeń przepisów o walce z lichwą, drożyzną i spekulacją.

4. Wskazywanie władzom składów ukrytych towarów i współdziałanie w zastosowaniu skutecznych środków dla uniemożliwienia przeniesienia takich składów lub przelewania praw własności na nie.

5. Zrzeszenie się szerszych mas społeczeństwa do tejsze walki.

Zgromadzenia konstytucyjne dla stworzenia „Podkomitetów” w miastach Borku i Pogorzeli i obwodów komisarjackich do tych miast należących odbędą się w Borku i w Pogorzeli w niedzielę, dnia 2 września b. r. Lokal i godzinę tych zgromadzeń obwieści się osobno.

Każdy patriotycznie usposobiony obywatel Państwa Polskiego, któremu leży na sercu dobro Polski i pragnie zbicia drożyzny i lichwy, niech spieszy na zgromadzenie i zapiszę się na członka „Komitetu”.

Koźmin, dnia 23 sierpnia 1923 r.

Komitet Tymczasowy.

Dr. Synoradzki, przewodn. Drzemczewski z. przewodn.
Ludwiczak, sekretarz,   Tetzlaff zast. sekretarza.

Wiadomości pozamiejskowe

Drożyzna. Wzrastające ceny na wszystkie artykuły niepokoją szerokie warstwy naszej ludności i mimowoli nasuwają się pytania: gdzie szukać należy przyczyn i co przeciw drożyznie czynić należy. Przyczyn drożyzny jest bardzo wiele, ale jeden z najgłośniejszych to brak zgody u naszych przedstawicieli polityczny. Ostre tarcia stronictw i nieprzyjemne stanowiska tychże marnuje dużo energii narodu.

Na drugie pytanie odpowiedzieć może tylko szeroki ogół. Prześlismy piekło różnyh udręczeń a gdy nadszedł upragniony przez pokolenia całe czas porachunku z najeźdźcami, wszyscy gotowi stawali do walki składając ofiarnie ojczyźnie swoje zdrowie i życie.

Obecnie zaś gdy na urodzajnej glebie wolnej politycznie już Polski przeróżne chwasty rosną i bujają wprost już na szkodę ludności, staje się znów konieczną potrzebą: przeciw działanie złemu. Niech Rocznica „Cuda Wisły” nam znów przypomni, że tylko w jedności i zgodzie siła.

Tworzą się po powiatach Komitety społeczne do walki z drożyzną i lichwą i w koźminie zwołuje się w niedzielę przyszłą po nabożeństwie o godzinie 12^{1/2} na sali p. Mrozkowiaka ogólne zebranie w tej sprawie i każdy uznający potrzebę przeciw działaniu drożyzny i lichwie powinien na to zebranie przybyć.

Pniewy. (Rzadki jubileusz.) Bractwo Strzeleckie obchodzi dnia 9-go września br. 225-letni jubileusz swego założenia, połączony z poświęceniem sztandaru i strzelnicy. O ile z akt Bractwa wynika, nadał dawniejszy król August w roku 1698 osobnym orędyem różne znane ogólnie „przywileje” Bractwu i dokument swym własnoręcznym podpisem potwierdził. Dokument ten znajduje się w archiwum Bractwa Strzeleckiego.

Dąbrówka Kościelna. (Odpust). Wielki odpust Matki Boskiej Narodzenia rozpocznie się w tym roku uroczystymi nieszporama w sobotę dnia 8 września po przybyciu pielgrzymki poznańskiej i zakończy nieszporama dnia następnego.

Świętokradztwo w Krakowie. Jeden z najstarszych kościołów krakowskich, kościół św. Wojciecha, padł ofiarą świętokradztwa w nocy z czwartku na piątek ub. tyg. Niewykryci dotąd sprawcy rozbili tabernaculum głównego ołtarza, skąd skradli kielich a nadto wiele wotów. Jak ustaliło śledztwo ukryli się oni w kościele przed zamknięciem i po dokonaniu kradzieży w nocy przez wyjęte okno w bocznej nawie wydostali się na rynek.

Ofiary i pokwitowania

Na pogoźalców w Gałązkach złożył posiadziciel ziemski p. Claassen z Wronowa 2 ctr. grochu, 1 ctr. jęczmienia i 1 ctr. owsa. O dalsze składki w naturaljach prosi Komisarz obwodowy w Koźminie.

Na pogorzalców w Gałązkach złożyli dotychczas na moje ręce: P. Starosta Niemojowski 500 000 mk., Tomasz Opielewicz, Koźmin 100 000 mk., Józef Pabich, Tatary 50 000 mk., Walenty Wachowiak, Tatary 2000 mk., Jan Król, Tatary 50 000 mk., Jan Nowicki, Tatary 50 000 mk., Stanisław Szyszka, Tatary 20 000 mk., Jan Kmiecik, Tatary 11 000 mk., Stanisław Kryś, Tatary 50 000 mk., Stanisław Duda, Tatary 15 000 mk., Michał Raczkiewicz, Tatary 14 000 mk., Ignacy Wachowiak, Tatary 20 000 mk., Wincenty Krauza, Tatary 10 000 mk., Jan Baszyński, Tatary 9000 mk., Jan Glinkowski, Tatary 10 000 mk., Stanisław Szymura, Tatary 3000 mk., Stanisław Wałęzki, Tatary 50 000 mk., Ludwik Wierzowiecki, Tatary 20 000 mk., Stanisław Wierzowiecki, Tatary 50 000 mk., Skowrońska

wdowa, Tatary 10 000 mk., Antoni Pieniężny, Czarnysad 50 000 mk., Ignacy Zawodny, Czarnysad 10 000 mk., Ignacy Rychlik, Czarnysad 50 000 mk., Michał Matuszczak, Czarnysad 10 000 mk. Razem 1 164 000 mk. P. dyr. Cybulska, Lipówiec odzież i bieliznę.

Ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać”. Ze względu na wielkie zapotrzebowanie pogorzalców upraszam o spieszne dalsze datki.

Dr. Z. Wyszyńska, skarbniczka.

Koźmin, dnia 21 sierpnia 1923 r.

Pokwitowanie Tow. Czerwonego Krzyża. Kwesta z miast 1 400 805 mk., Orla 49 370 mk., Wrotków 21 600 mk., Kaniew 34 100 mk., Biały dwór 26 000 mk., Borzęcice 28 565 mk., Staniew 96 000 mk., Lipówiec 182 000 mk., Borek 210 000 mk., Marciniak Sapieżyn 20 000 mk., Tarnowski Olędry 2 500 mk., Langner Borek 100 000 mk., Polskie Olędry 15 800 mk., Szwintowski 4 000 mk., razem 2 190 740 mk.

Ofiarodawcom składam „Serdeczne Bóg zapłać”.

Prezesowa Jaworowiczowa.

Dodatek III

do statutu miejscowego miasta **POGORZELI** z dnia 24 maja 1910 r. w przedmiocie podatku od zabaw i rozrywek.

W myśl uchwały Rady miejskiej z dnia 2-go maja 1923 r. zmienia się statut wyżej wymieniony jak następuje:

§ 1.

Od każdej zabawy i rozrywki urządzonej w Pogorzeli pobiera się następujące podatki:

1. za urządzenie zabaw publicznych
  - do godz. 12-tej . . . . . 10 000 mk.
  - po godz. 12-tej . . . . . 15 000 mk.
- towarzystwa urządzające zabawy
  - do godz. 12-tej płać 5 000—10 000 mk.
  - po godz. 12 tej . . . . . 7 000—15 000 mk.
2. za przedstawienia cyrkowe na dzień . . . . . 20 000 mk.
3. za koncert lub teatr bez następującego tańca . . . . . 5 000—10 000 mk.
4. za przedstawienia z śpiewami i deklamacjami 5 000 mk.
5. za przedstawienia i gimnastyki . . . . . 5 000 mk.
6. za karuzel
  - a) uruchomiony ręką ludzką dziennie . . . . . 3 000 mk.
  - b) w inny sposób . . . . . 5 000 mk.
7. od huśtawki za jeden dzień . . . . . 2 000 mk.
8. od budy z kostkami lub strzelania do tarczy 5 000 mk.
9. za wszelkie inne widowiska tutaj nie wymienione na jeden dzień . . . . . 5 000 mk.

§ 6.

Wszelkie przekroczenia powyższej ustawy podlegają karze do 300,— mk.

Pogorzela, dnia 2 maja 1923 r.

(pieczęć)

Magistrat

Szatkowski.

Powyższy dodatek III zatwierdza się z tem, że obowiązywać będzie od dnia zatwierdzenia.

Poznań, dnia 21 lipca 1923 r.

W imieniu

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
Przewodniczący.

Zatwierdzenie Z pol. Chmielewski.

U. 2003/23 S. A.

(pieczęć)

Powyższe podaje do wiadomości.

Pogorzela, dnia 22 sierpnia 1923 r.

Magistrat.

Szatkowski.

poleca
wszelkie
artykuły
drogeryjne

empfiehlt
sämtliche
Drogerie
-artikel

Skora, rzetelna
i fachowa obsługa

Flotte, reelle u. fach-
männische Bedienung

KSIĄŻKI SZKOLNE

zeszyty, piórka, atrament, tablice,
rysiki, gąbki i t. d. i t. d.

☞ poleca ☜

Księgarnia J. Kraszewska
(Wydawnictwo Orędownika) Koźmin,

INTROLIGATORNIA

poleca się

do wykonywania wszelkich prac w za-
kres introligatorstwa wchodzących

Zakład Graficzny Leona Goldbeka w Koźminie.

Wskutek licznych zgłoszeń o przydział akcji **L. KRYSZEK & L. PLUCIŃSKI — POZNAŃ**, Garbarnia i Fabryka Wyrobów Skórzanych Tow. Akc. wysłanych na ręce poszczególnych członków Rady Nadzorczej i Zarządu donosimy, że subskrypcję na akcje L. Krystek & L. Pluciński dokonać można **tylko w Banku Mieszczactwa Polskiego Tow. Akc.** w Poznaniu ul. Fredry **i w tegoż oddz. w Grudziądzu oraz w Banku Koźmińskim w Koźminie**

L. KRYSZEK & L. PLUCIŃSKI
Garbarnia i Fabryka Wyrob. Skórzanych, Tow. Akc.

Nawiązując do naszego ogłoszenia w ubiegłym miesiącu zaznaczamy, że również

**na wrzesień
oraz październik**

przydziałać będziemy cukier

tylko

**na zgłoszenia piśmienne
Bank Cukrownictwa**

Walne Zebranie

podpisanej spółdzielni odbędzie się w niedzielę dnia 2 września 1923 roku o godzinie I-szej po południu w Resorsie pana Szyszki w Gostyniu.

Porządek Obrad:

1. Zagajenie i utworzenie biura,	5. Zmiana ustawy paragrafu 10. 11 i 12,
2. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej,	6. Wybór $\frac{1}{8}$ członków Rady Nadzorczej i uzupełnienie,
3. Przyjęcie bilansu rachunku strat i zysku udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania,	7. Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań.
4. Podział czystej nadwyżki,	8. Wnioski członków bez uchwał,
- Sprawozdanie kasowe wyłożone będzie od dnia 25 sierpnia r. b. w lokalu Spółdzielni.

„ZGODA“ Spółdz. Spożywców Sp. zap. z ogr. por. **w Gostyniu**
Rada Nadzorcza, Żarnowski prezes

Baczność!!! Ogłoszenia

jak: kupno i sprzedaż, wydzierżawienia, poszukiwanie posad, ogłoszenie wolnych miejsc, ogłoszenia towarzystw mają największą korzyść w

Oređowniku
Koźmińskim

Potrzebna od zaraz lub później
jedna kucharka
która jest w stanie samodzielnie prowadzić kuchnię.
Graz dwie pożadne służące do kuchni.
Restauracja Dworcowa Jarocin
A. Teichert

WSZELKIE DRUKI

wykonuje
Zakład Graficzny
Leona Goldbeka
w Koźminie.